

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Posterior pars probabilioris opinionis. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Propositi
contingens
quando ve
nit. An
gelo est per
sona.

12.

tionem esse Angelo per se notam, & ideo nullum habere discursum, non solum intelligenda est de propositionibus necessariis, sed etiam de contingentibus, quando actu sunt vere: tunc enim est per se notum Angelo, quod tali propositione enuntiat, ut Petrum esse album, Petrum currere, seu adhuc vivere; sicut etiam nostro sensui per se evidens est tale aut tale obiectum, quod actu sentitur: Philosophari enim debemus de intellectu Angeli, sicut de oculo simpliciter intuenti obiectum, ut supra diximus, & idem iudicium per omnia esse debet de intellectu humano separato, si per species in falsas cognoſcit obiecta proprio & quidditativo conceptu. Hac etiam rat. 3. p. q. 1. r. art. 3. ostendam, Christum scientia sua inſula, quarum essentias quidditative cognoſcit, nunquam per discursum intellexisse: id quod hoc modo publice docui in nostro Collegio Complutensi an. Dom. 1585: & postea ab aliquibus Theologis ex nostris doctore probatum & publicatum comperi.

CAPUT III.

Posterior pars probabilioris opinionis.

De cognoscendis
supernaturalibus
aut super
naturali modo
notis intellectu
angelis non
nihil diffi
cultatis.

13.

14.

Posterior pars nostrae sententiae est, in cognoscendis obiectis supernaturalibus, aut supernaturali modo notis intellectum angeli nonnihil habere discursum, non tamen quiddam ad veram rationem discursus requiritur. In cuius confirmationem obervandum est, in omni vero discursu duo inveniri: alterum est, inter plura obiecta, quae necesse est per discursum cognoſci, vnum sit causa seu ratio cognoſcendi aliud, ita, ut priori non cognito per locum intrinsecum, sequatur, aliud non posse cognoſci: Nam eorum, quae superiori cap. diximus ab angelo cognoſci per se, & non per aliud etiam si multa simul cognoſcantur, vnum non est causa seu ratio cognoſcendi aliud. Hoc autem contingere potest in eodem simplici actu, quo quis feratur in duo obiecta, quorum vnum sit ratio cognoſcendi aliud, veluti in opinione eorum, qui dicunt, beatum ex vi visionis essentiae Dei tanquam obiecti primarij, videre etiam creaturas eadem simplici & individua visione. Alterum, quod in vero discursu reperitur, est pluralitas cognitionum & conceptuum: quia non tantum vnum obiectum est causa cognoſcendi aliud, sed etiam cognitio vnius est causa cognitionis diversae, quae versatur circa alteru. Hoc autem ideo dixi requiri ad veram rationem discursus, quia discurrere non tantum est cognoſcere vnum propter aliud, sed etiam conceptum vnius ex alio inferri. Vbi autem colligitur conceptus ex conceptu, necesse est pluralitatem conceptuum reperiri: nam ubi tantum est una notitia, non dicitur vnum ex alio deduci. Ex his duobus ego existimo illud prius in intellectu Angeli posse reperiri circa obiectum solum cognitum supernaturali modo: quia potest quidem angelus ita cognoſcere aliqua plura, ut vnum sit ratio cognoſcendi aliud, tanquam primarium obiectu: hoc autem hac ratione probatur quia cum angelos non intueatur haec obiecta proprio & quidditativo conceptu, neque evidenter, sed tantum probabiliter coniectura, aut evidenter solum testimonij, quam vocant evidentiā inattestante: sequitur, ea omnia ab angelo cognoſci per aliud ei magis notum: quia nihil horu, quae cognoſcit angelus aut coniectura, aut solo testimonio est ei per se probabile, sed per aliud

Vasquez in 1. p. Tom. 2.

magis notum; nam Christum esse verum Deum ex effectis erat demonibus probabile, non ex se: & eodem modo esset cuicumque Angelo considerato secundum suam naturam tantum. Petrum etiam habere nunquam tale secretum in corde & voluntate, nulli angelo suapte natura est per se notum. Cum igitur angelus habet aliquam de hac re notitiam, nititur priori aliquo noto tanquam principi. Posterius autem, quod dixi esse requisitum ad rationem discursus, nempe pluralitatem conceptionum formalium & notitiaru, existimo non reperiri in angelo, cum haec obiecta supernaturali modo cognoſcit, aut sola coniectura assequitur: nam si verum est, ut superius diximus, plures res omnino diversas, ut plures rerum naturas, ab angelo simul cognoſci per vnam speciem, & per vnum conceptum formalem: cur etiam non dicemus eodem conceptu formali cognoſci miraculum Christi verbi causa, & eius divinitatem, quam miraculu illud indicabat: similiter signum voluntatis & secretum illius: Et hac ratione defendi posset sententia S. Thom. qui vniuersum docet, in angelo non esse discursum. Quod si aliquis nimium contenderet, in his rebus cognoſcendis duos esse in angelo conceptus, formales, & ita integram rationem discursus: non posset facile convinci: tunc autem S. Tho. interpretari possemus de ijs tantum obiectis, quae evidenter, & quidditative ab angelo cognoſcuntur: in quibus ego non dubito vlllo modo ob rationem superius allatam, nullum esse vestigium discursus.

CAPUT IV.

Solutur argumentum Scoti & Gregorij.

Am vero vnicuique argumentum, quod primo capite pro sententia Scoti & Gregorij allatum est, facile dilui potest. Concedamus enim, angelum aliquando devenire in notitiam alicuius rei aut proprietatis antea ignotae: nam fieri potest, ut non statim in principio omnes proprietates consideret: id quod deberemus plane fateri in casu posito in eo argumento de Ecclesijs futura, si mundus duraturus esset in aeternum, ut ratio illa convincit; nihilominus dicimus Angelum non discurrere, quia discursus non contingit ex eo solum, quod vnum cognoſcatur post aliud: sed quia cognitio vnius ex notitia alterius colligitur, quod in angelo non contingit, ut iam ostendimus. Quare in Beatissimis respectu visionis clare Dei non esse discursum, & ipse Scotus facit in illa quaestione prologi. At vero per species, quas habent acceptas a phantasmatis, fatemur beatos discurrere, sicut & ipsum Christum; quia beati retinent modum cognoſcendi, quem in via habuerunt. Sed rogabat aliquis, an possit Angelus, si velit, discurrere in ijs, quae non ita naturaliter, aut etiam in alijs, quae supernaturaliter tantum cognoſcit: Nonnulli recentiores existimant, posse Angelum, si velit, discurrere: sicut etiam nonnulli, quibus fauet S. Thom. 3. p. q. 2. r. art. 2. s. Thomae arbitrantur, posse Christum, & beatum vti speciebus inſus & quidditativis rerum per conversionem ad phantasmata, eodem modo, quo vitur speciebus abstractis a phantasmatis. Ceterum quidquid sit de usu specierum inſusarum per ordinem ad phantasmata, de quo loco citato disputabimus: nulla ratione potest probari, posse Angelum in intelligendo uti discursu, si velit. Nam

Ddd

si lo